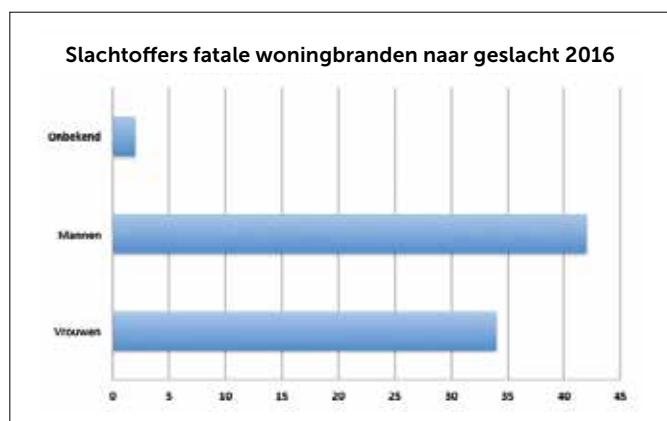

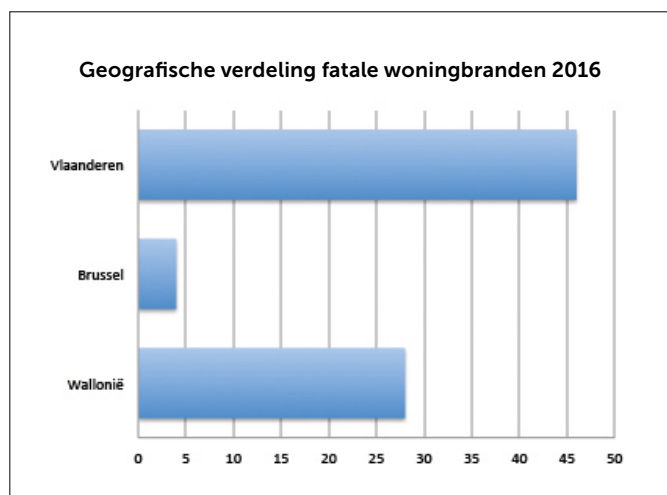
REEKS: FIRE SAFETY FIRST

ANALYSE FATALE WONINGBRANDEN

De cijfers van 2015 en 2016 in België naar gewest en naar geslacht van de slachtoffers

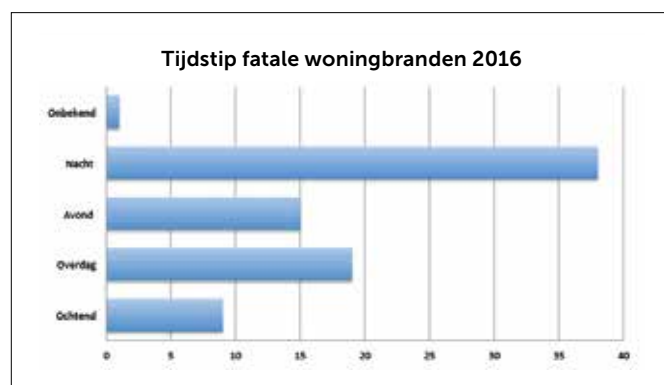
In 2016 eisten woningbranden in België minstens 78 doden (34 vrouwen en 42 mannen). Van twee personen is het geslacht niet vermeld. Tegenover 2015 is dit een drastische stijging: En toen vielen er ook al 57 slachtoffers (31 mannen en 26 vrouwen).

In 2015 was Wallonië de koploper met 33 overlijdens door brand. Vlaanderen betreude 22 slachtoffers en in Brussel twee. In 2016 lieten 46 mensen in Vlaanderen het leven in woningbranden, 28 burgers in Wallonië en vier in Brussel.

Vorig jaar noteerden we meer dan een verdubbeling van het aantal slachtoffers in Vlaanderen, een daling in Wallonië en een daling in Brussel.

Tijdstip van de dodelijke woningbranden

In 2015 en in 2016 vielen 52 van de slachtoffers 's avonds of 's nachts.

Er is geen trend vast te stellen voor één of meerdere maanden die een groter risico met zich zouden meebrengen. Juni was de dodelijkste maand in 2015 en februari in 2016

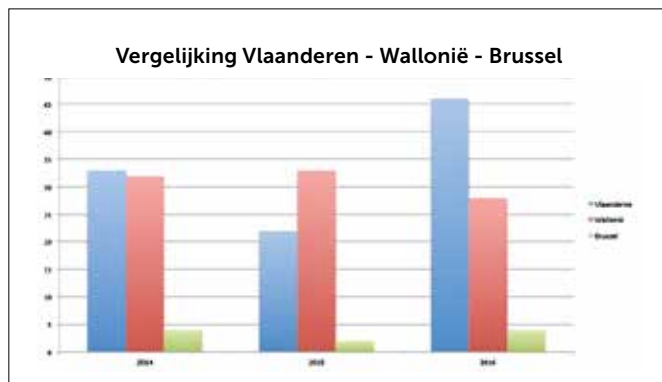
Leeftijd slachtoffers

Van de 78 slachtoffers van 2016 waren er vijf jonger dan 12 jaar (3,9 %). In 2015 waren dit 11 van de 57 slachtoffers (6,27%). Er waren in 2015 dus meer jonge kinderen het slachtoffer van een brand in huis.

Het jongste slachtoffer was 2 maand en het oudste slachtoffer 93 jaar. De gemiddelde leeftijd van de doden door woningbranden is 58 jaar. Van drie slachtoffers is de leeftijd niet bekend.

Vergelijking 2014 – 2015 - 2016 per regio

Over deze drie jaren is Brussel vrij stabiel, alhoewel er een stijging is van 2015 naar 2016. Wel blijven ze steeds onder de vijf slachtoffers per jaar. Wallonië kende in 2015 een lichte stijging in vergelijking met 2014, maar dan gelukkig weer een daling in 2016. Met hun 28 slachtoffers in 2016 halen zij hun beste resultaat over deze drie jaren.

Voor Vlaanderen is de evolutie echter veel triester. Daar waar ze in 2015 een behoorlijk daling kenden t.o.v. 2014, heeft het aantal slachtoffers in 2016 enorm gepiekt.

Opmerkelijke vergelijking met Nederland

Nederland telt 16,8 miljoen inwoners. Woningbranden in Nederland eisten in 2015 31 doden, en het voorlopige cijfer tot en met november 2016 staat 37 slachtoffers.

In België zijn we met 11,2 miljoen inwoners. Het wordt helemaal triest als we de 46 doden van dit jaar in Vlaanderen (dat 6.478.000 inwoners telt) vergelijken met Nederland. Nemen we de nationale cijfers erbij (78 slachtoffers), doen we het nog veel slechter.

Brandpreventiemonitor 2014

Uit onderzoek van ANPI en FOD Binnenlandse Zaken blijkt dat één op de 10 Belgen een rookmelder onbelangrijk vindt. Verder blijkt dat 4 op de 10 Belgen rookmelders hebben, maar deze niet onderhouden.

Er zijn grote regionale verschillen m.b.t. de plaatsing van rookmelders:

- > 84% van de woningen in Wallonië is uitgerust met een rookmelder
- > in Brussel is dit 74% van de woningen
- > in Vlaanderen is dit 43%

Het lage aantal rookmelders in Vlaanderen is opvallend en een groot deel van de uitleg voor het grote aantal slachtoffers in onze regio's.

Verder beschikt slechts 15% van de ondervraagden over een vluchtplan.

Eind vorig jaar werd er een nieuwe brandpreventiemonitor afgenomen. Op het ogenblik van het schrijven van dit artikel waren deze resultaten nog niet bekend.

Blijven inzetten op voldoende rookmelders en een vluchtplan

Meer dan ooit moeten we als brandweer het belang van voldoende rookmelders en een afgesproken vluchtplan benadrukken. We kunnen immers drastisch het aantal doden en gewonden door woningbranden laten dalen door het plaatsen van voldoende rookmelders. Alle kamers in de woning dienen voorzien te zijn van een rookmelder, met als uitzondering de keuken, de badkamer en de garage. In deze kamers is uiteraard ook een risico op brand, dus plaats een rookmelder in de nabijheid van deze lokalen.

Op de kinderkamers en alle slaapkamers hoort een rookmelder. Rookmelders stoppen uiteraard geen brand, maar goed werkende rookmelders (dus goed geplaatst en goed onderhouden) gaan snel een verwittiging geven zodat vluchten nog mogelijk is.

Voldoende rookmelders en een vluchtplan redden enorm veel levens. Veel te weinig mensen beseffen dat, als er 's nachts brand uitbreekt, je heel weinig kans hebt om tijdig wakker te worden. Als je slaapt, ruik je immers niets. Rookmelders vervangen je slapende neus en zullen je tijdig verwittigen.

Eén rookmelder per verdieping is te weinig. Stel, je plaatst een rookmelder in de nachthal en er breekt brand uit in de slaapkamer van je kind. Het duurt dan tot de rook aan de rookmelder komt voordat je verwittigd wordt. De rookmelder gaat te laat alarm geven. De rook en de brand hebben zich dan al verspreid in de kamer van je kind.

In grotere woningen kan je best kiezen voor gekoppelde rookmelders zodat het alarm op meerdere plaatsen hoorbaar is. Zorg in elk geval dat de rookmelders in afgelegen lokalen, bijv. een berging of garage, hoorbaar zijn in de slaapkamer. Gekoppelde rookmelders leveren hier tijds winst op. Voor personen die niet mobiel zijn, zijn uiteraard aanvullende maatregelen nodig, bijvoorbeeld een woningsprinkler.

Afhankelijk van de mobiliteit en het waarnemend vermogen van de bewoners, hun gedrag (bijv. invloed van alcohol, drugs, kalmeer- of slaappillen, bluspoging, verkeerd inschatten, niet overgaan tot evacuatie, terug binnengaan in woning...) en het aantal werkende rookmelders kan je spreken van een verhoging van de levenskansen van 50 tot 100%.

BELANG VAN STATISTIEK EN BRANDONDERZOEK

Tim Renders: In 2014 ben ik gestart met het manueel bijhouden van alle dodelijke slachtoffers door woningbranden. Uiteraard beschik ik niet over alle gegevens, maar het is een aanzet om gericht werk te maken van brandveiligheid en

een grotere bewustwording te creëren. Je kan immers geen campagnes en sensibiliserende acties opstarten als je niet weet waar de branden gebeuren, hoe deze ontstaan en wie de slachtoffers zijn. Alle gekende gevallen van zelfdoding zijn uit de cijfers gehaald.

We moeten als brandweer ook inzetten op het belang van statistiek en brandonderzoek.

Vanaf dit jaar zullen we met de 20 Vlaamse zones een verschil kunnen maken. De BPA'ers gaan hun krachten bundelen. Op deze manier kunnen we, samenwerken aan meer brandveiligheid en belangrijke statistische gegevens in kaart brengen.

Verandering begint bij ons allemaal. Samen kunnen we meer realiseren en zorgen voor een brandveiliger en brandweerveiliger België.

Tim Renders

tim.renders@hvzooost.be

Brandpreventieadviseur, Brandweerpost Leuven,

Hulpverleningszone Oost, Vlaams-Brabant

Tientallen branden tijdens oudejaarsnacht

Verschillende brandweerkorpsen hebben in de eerste nacht van het jaar ook hun eerste branden moeten blussen. In Schaarbeek ging een brasserie in vlammen op, in Testelt (Scherpenheuvel-Zichem) brandde een chalet volledig uit en in het Oost-Vlaamse Haaltert is een appartement onbewoonbaar verklaard.

Ook in Lichtervelde (West-Vlaanderen), Nieuwerkerken (Limburg) en Wijnegem (Antwerpen) moest de brandweer uitrukken. Over de taalgrens, in Froidchapelle, kostte een brand gevolgd door een explosie het leven aan een veertiger en zijn hond. De man had kort voor middernacht zelf nog het noodnummer gebeld, maar vervolgens ontploften enkele gasflessen bij zijn chalet.

Daarmee vielen in 2016 alles samen 78 branddoden te betreuren, een triest record. «Vooral in Vlaanderen deden we het slecht, met 46 slachtoffers. Da's meer dan een verdubbeling ten opzichte van 2015 (met 22 branddoden, red.)», zegt preventieadviseur Tim Renders van Brandweer Vlaanderen. «In Brussel vielen er 'slechts' 4 slachtoffers, in Wallonië 28.»

Vlak voor Kerstmis hebben de Vlaamse regeringspartijen een decreet ingediend om rookmelders tegen 2020 te verplichten in elke Vlaamse woning. «Een mooi voorname, maar het decreet blijft vaag over de exacte uitwerking. Hoeveel melders, waar ze te plaatsen, de minimale levensduur van de batterij: dat staat er allemaal niet in.» Niettemin maakt Vlaanderen met het decreet een inhaalbeweging tegenover de andere gewesten. «In Wallonië dient al op elke verdieping én per 80 vierkante meter één rookmelder te hangen. En in Brusselse huurwoningen moet de vluchtweg vanuit de slaapkamer beveiligd zijn met meerdere melders.» (KSN)